

EXPUNERE DE MOTIVE

Potrivit prevederilor legale transportul feroviar public de călători are în România, ca și în celelalte țări europene, caracter de serviciu public social.

Pentru prestarea acestui serviciu, operatorii de transport feroviar public de călători primesc de la bugetul de stat, sau de la bugetele locale, diferențele dintre tarifele stabilite cu avizul autorităților publice competente și costurile reale ale serviciilor de transport.

Sursele de finanțare pentru acoperirea costurilor legate de transport sunt formate din veniturile proprii ale operatorului de transport feroviar de călători și transferurile bugetare.

În Strategia de dezvoltare a sistemului feroviar din România în perioada 2001-2010, aprobată de Guvernul României în vara acestui an se prevede că nivelul transferurilor bugetare va scădea de la nivelul de 59,2% în anul 2000, la un nivel de 30% în anul 2010. Pentru realizarea acestui obiectiv este necesar ca sursele de finanțare provenite din veniturile proprii ale operatorilor de transport feroviar de călători să fie considerabil mai mari, ceea ce presupune, față de nivelul actual al tarifelor percepute pentru serviciile oferite publicului călător, să crească într-un ritm accelerat. Facem precizarea că în perioada 1989-2001 tarifele percepute pentru transportul călătorilor pe calea ferată nu au cunoscut creșteri majore, ci doar ajustări datorate inflației.

Deoarece legislația în vigoare permite apariția operatorilor de transport feroviar de călători cu capital privat și pentru protejarea bugetului de stat și a bugetelor locale de solicitările acestora este necesar a se stabili un plafon maxim al valorii tarifelor interne de călători pe calea ferată.

Pentru anul acesta, prin Legea nr. 216/2001 a bugetului de stat pe anul 2001, pentru transportul feroviar de călători au fost alocate 4055 miliarde lei. În această sumă au fost incluse și facilități la transportul pe calea ferată acordate elevilor și studenților în valoare de 316 miliarde lei, facilități care în anul 2000 se facturau și se recuperau de la Ministerul Educației și Cercetării și erau incluse în veniturile realizate din transportul de călători. Această sumă acoperă doar 75% din cheltuielile Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători "C.F.R. Călători" – S.A., cu toate măsurile întreprinse pentru reducerea cheltuielilor și echilibrarea bugetului.

Deoarece măsurile întreprinse până acum au condus la o diminuare a costurilor totale cu 3,21%, iar pentru echilibrarea bugetului de venituri și cheltuieli, în condițiile în care de la bugetul de stat nu se mai pot obține majorări ale subvenției, rezultă ca necesară o sporire a veniturilor, prin majorarea tarifelor de transport pe calea ferată, începând cu data de 25 noiembrie 2001, cu un procent mediu de 94%. Pentru diminuarea impactul social pe care l-ar avea o asemenea măsură, urmează ca majorarea tarifelor să se efectueze în două etape:

- de la data de 25 noiembrie 2001 tarifele de transport de călători pe calea ferată să fie majorate cu un procent mediu de 41%;

- de la data de 1 februarie 2002 tarifele de transport de călători pe calea ferată să fie majorate cu un procent mediu de 38%.

Prin aplicarea majorării de 41 %, începând cu luna noiembrie 2001, tariful mediu de transport de călători pe calea ferată va fi menținut la nivelul de 0,030 USD/călător.km cât a fost prevăzut în aide-memoire-ul încheiat în urma misiunii BIRD din 31 mai 2001.

Aplicarea acestor majorări, va exclude orice alte corecții de tarife în traficul feroviar de călători datorate inflației, până la data de 01.02.2002.

Creșterea tarifelor se va face cu indici diferiți pentru fiecare categorie de tren, preponderent pentru trenurile accelerate, rapide și inter-city, protejându-se trenurile personale, unde creșterea medie va fi de 23% pentru etapa 1-a și 34% pentru etapa a 2-a. Totodată, pentru a asigura protecția persoanelor care călătoresc frecvent pe calea ferată, simultan cu aprobarea noilor tarife, vor fi înființate, prin ordin al ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței, abonamente lunare al căror tarif va fi redus cu 50%. În acest fel, tariful unei călătorii cu trenul personal, la distanța medie de călătorie de 100 km va reprezenta, față de tariful integral actual la aceeași distanță de transport, numai 60% după majorarea de la 01.10.2001 și numai 79,7% după majorarea de la 01.02.2002.

Prin aceste măsuri se urmărește să se asigure protecție socială acelor categorii de călători, care au cu adevărat nevoie de protecție.

Prin aceste majorări de tarife se vor rezolva și numeroasele discrepante apărute în actualul Tarif Local de Călători, între diferitele categorii de trenuri sau între zonele kilometrice de tarifare, prin restructurarea zonelor kilometrice tarifare pentru suplimentele de tren accelerat și rapid, ceea ce duce la diferențierea procentului de majorare. Prin aplicarea acestor tarife se vor obține următoarele:

- corelarea tarifului plătit de călători cu distanța parcursă de aceștia;
- corelarea zonelor kilometrice ale tarifelor de transport cu trenurile de persoane cu cele ale suplimentelor pentru trenurile accelerate și rapide;
- micșorarea decalajului între tariful trenului accelerat și cel al trenului rapid.

Aceste majorări ale tarifelor interne de transport pe calea ferată asigură sursele financiare necesare menținerii actualului parc de material rulant în circulație, la parametrii de siguranța circulației conform reglementărilor în vigoare.

Cazul excepțional, prevăzut de Constituția României pentru aprobarea Tarifului Intern de Călători în transportul feroviar, prin Ordonanță de urgență a Guvernului, se justifică din următoarele motive:

- promulgarea unei legi în acest sens are o procedură de elaborare, aprobare, publicare și aplicare care necesită timp;
- Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători "CFR Călători" – S.A. are nevoie urgentă de fonduri suplimentare pentru desfășurarea activității, în condiții de siguranță a circulației trenurilor.

Prin aprobarea Tarifului Intern de Călători prin ordonanță de urgență, presiunea asupra bugetului de stat din partea transportului feroviar public de călători se va reduce, sumele necesare desfășurării activității în condiții de siguranță a circulației trenurilor fiind obținute în mai mare măsură din vânzarea legitimațiilor de călătorie.

Avizul Oficiului Concurenței, la prezenta ordonanță de urgență, a fost obținut în procedura internă de avizare a Ministerului Finanțelor Publice.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență privind instituirea Tarifului Intern de Călători în transportul feroviar, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

